25 ЯНВ 1907

Zuuk

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

ἀριθμοῦ 2, τῆς 13 ἰανουαρίου 1907

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Γράμμα μητροπολίτου Νευροκοπίου

Παναγιώτατε δέσποτα,

Εἵμαρτο πάντως ἡμῖν, οἷς ἔλαχε συνοικεῖν τοῖς διαβοήτοις καὶ ἀποτροπαιοτάτοις τούτοις κακούργοις, οἵτινες βούλγαροι ἐπωνυμοῦνται, καὶ οἵτινες, ἀπολαύοντες δυστυχῶς τῆς κραταιᾶς προστασίας τῶν μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν τῆς γῆς, οἰστρηλατοῦνται ὑπὸ τῆς πρωτακούστου καὶ πρωτοφανοῦς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου μανίας τοῦ ὁριστικῶς ἐξασφαλίσαι ἑαυτοῖς μόνοις τὰ πρωτεῖα μεταξὺ τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀθέων, ἀσυνειδήτων καὶ αἱμοχαρεστάτων βαρβάρων καὶ κακούργων, εἵμαρτο, λέγω, ὅπως τὰς μᾶλλον ἐπισήμους καὶ χαρμοσύνους ἑορτὰς τῆς εὐσεβείας ἡμῶν διερχώμεθα μηδαμῶς ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει, ὡς οἱ μακρὰν τῆς δυστήνου καὶ ἀξιοθρηνήτου ταύτης χώρας διαβιοῦντες ὁμόδοξοι καὶ ὁμόφυλοι ἡμῶν ἀδελφοί, ἀλλὰ κατώδυνοι τὴν ψυχήν, περιαλγεῖς τὴν καρδίαν καὶ κατηφεῖς τὰς ὄψεις, ὡς οἱ ἐν τοῖς ἀρχαίοις διωγμοῖς βιώσαντες χριστιανοί. Ὡς δηλονότι πρὸ ἑνὸς ἔτους, ἀκριβῶς καθὼς σήμερον, εὑρέθην ἐν τῇ θλιβερᾷ θέσει τοῦ ἐγκαινίσαι τὴν πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν ἐπίσημον ἀλληλογραφίαν μου κατὰ τὸ τότε μὲν ἀρχόμενον, σήμερον δὲ λῆγον ἔτος 1906, διὰ τῆς ἀπαισίας ἀγγελίας τῆς τραγικῆς δολοφονίας τοῦ ἐκ Τσερεσιόβου ἀτυχοῦς Κ. Κυριαζῆ, τραγικῶς ἔξωθεν αὐτοῦ δολοφονηθέντος κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων, οὕτω φεῦ! καὶ ἐφέτος, εὑρίσκομαι, ὡς μὴ ὤφελεν, ἐν πολλῷ θλιβερωτέρᾳ ἀνάγκῃ τοῦ κατακλεῖσαι τὴν ἐνιαυσίαν τοῦ ἔτους τούτου ἀλληλογραφίαν μου διὰ τῆς ἀναγγελίας πολλῷ τρομερωτέρας καὶ αἱματηροτέρας τραγῳδίας, διαδραματισθείσης ἐν τῷ πολυπαθεστάτῳ Ζιρνόβῳ τῆς ταπεινῆς μου παροικίας αὐτὴν τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων ὑπὸ συνθήκας πρωτοφανεῖς τέως καὶ πρωτακούστους ἐν τῷ ἡμετέρῳ τοὐλάχιστον διαμερίσματι, ἃς εὐσεβάστως καθυποβάλλω τῇ Ὑμετέρᾳ θειοτάτῃ καὶ προσκυνητῇ μοι Παναγιότητι, ὡς ἠδυνήθην ἔνθεν κἀκεῖθεν παρ' ἀτοπτῶν μέν, ἀλλ' ἀλλογενῶν μαρτύρων νὰ πληροφορηθῶ αὐτάς, διότι τηλικαύτη ἀναμφιβόλως θὰ ἐπικρατῇ μεταξὺ τῶν οἰκείων τῶν παθόντων τρομοκρατία, ὥστε εἰσέτι οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα.

Μετὰ τὸ πρὸ τριετίας καὶ πλέον τῇ 26 ὀκτωβρίου 1903 συμβὰν τρομερὸν ἀνοσιούργημα τῶν θεοστυγῶν δολοφόνων ἡμῶν ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος τλήμονι χωρίῳ, οἱ τέως ἡμέτεροι τοσοῦτον εἶχον καταπτοηθῇ, ὥστε, ὅτε κατὰ φεβρουάριον τοῦ ἑπομένου ἔτους 1904 προὐτάθη αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἀλιτηρίων πρακτόρων τοῦ κακούργου δολοφονικοῦ κομιτάτου, ὅπως ὑπογράψωσι κοινὴν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀναφοράν, δηλοῦντες δι' αὐτῆς, ὅτι ἀνέκαθεν δῆθεν ὄντες βούλγαροι, καὶ δὴ ἐξαρχικοί, τέως δὲ ὑπὸ ταραξιῶν τινῶν, ἐκλιπόντων ἤδη, παραπειθόμενοι ἢ ὅπως μένωσιν ὑπὸ τὸ ἑλληνικὸν Πατριαρχεῖον, ἤδη ἐπιθυμοῦσιν ὅπως ἀναγνωρισθῶσιν ὡς ἐξαρχικοὶ βούλγαροι, χρησιμοποιοῦντες ἔν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ σχολείῳ τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν γλῶσσαν, πάντες σχεδὸν ὑπέκυψαν τῇ ἀνάγκῃ ὅπως ὑπογράψωσι τὸ ἀπαίσιον ἔγγραφον. Ἐν τούτ ις. εἰ καὶ ἡ χεὶρ ὑπέγραψε καὶ ἡ γλῶσσα ὀμώμοκεν, ἡ δὲ ὀρθοδοξία κατὰ τύπους ἐφάνη πρὸς στιγμὴν τέλεον ἐκλιποῦσα ἐκεῖθεν, ἡ φρὴν ὅμως ἔμενεν ἀνώμοτος καὶ αἱ καρδιαι πολλῶν ἐκ τῶν ὑπογραψάντων ἔπαλλον ἐνδομύχως ὑπὲρ αὐτῆς, σὺν τῷ χρόνῳ δὲ, ἐφ' ὅσον ἡ φλὸξ τῆς τρομοκρατίας ἐμαραίνετο, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ ἐκεῖνοι ἤρξαντο ἀναθαρροῦντες ὡς ἡ ὀρθοδοξία ἀναβιοῦσα. — Ἀλλ' οἱ σύνοικοι δολοφόνοι καθορῶντες τὴν ἀναβίωσιν ταύτην μετ' ἀνησυχίας, ἐπιταθείσης κατὰ τὴν νέαν ἀπογραφήν, καθ' ἣν 750 ψυχαὶ ἐνεγράφησαν ὡς πατριαρχικοί, ὡς κυριωτέρους δὲ τῆς ἀναβιώσεως ταύτης παράγοντας ἐκλαμβάνοντες τοὺς ἀδελφοὺς Ρούντσιου, τέλος δὲ ἐκμανέντες πρὸ πάντων καθ' ἑνὸς ἐκ τούτων, τοῦ Ἀγγέλου Ρούντσιου, διότι οὗτος ἐδέχθη προσωρινῶς μέχρι μαρτίου τὴν μουχταρικὴν σφραγῖδα ἐκ χειρὸς τοῦ ἐνταῦθα ὑποδιοικητοῦ, ὅστις πρὸ μηνὸς καὶ ἐπέκεινα, ἐν περιοδείᾳ εὑρισκόμενος, διῆλθε καὶ διὰ Ζιρνόβου, καὶ πληροφορηθείς, ὅτι ὁ τέως μουχτάρης Ἀθανάσιος Χ'' Πέτρου, πρὸ τριετίας μὲν ἡμέτερος, ἔκτοτε δὲ φανατικώτατος ἀναδειχθεὶς βούλγαρος, ἀναφανδὸν εἰσέπραττε προσθέτους ὑπὲρ τοῦ

П-~~10753~~

1946

κομιτάτου φόρους, ἔπαυσε μὲν αὐτὸν, ἐπειθανάγκασε δὲ τὸν εἰρημένον Α. Ρούντσιον, καίπερ ἄκοντα καὶ ρητῶς μάλλιστα προλέγοντα ὅτι οἱ κακοῦργοι θὰ ἐφόνευον αὐτὸν, εὐδοκίμως καὶ πρὸ τριετίας χρηματίσαντα μουχτάρην ἡμέτερον, ὅπως δεχθῇ τὴν σφραγῖδα, ἔγνωσαν, ὅτι ἐπιβάλλεται αὐτοῖς, ὅπως καὶ δεύτερον, βαθύτερον τοῦτο καὶ ἰσχυρότερον, κατενέγκωσι κτύπημα κατὰ τοῦ μόλις ἀναθάλλοντος κορμοῦ τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ τέλεον ποιήσωνται αὐτὸν ἐκ ποδῶν ἐκ μέσου αὐτῶν. Προςλαμβάνοντες δὲ καὶ προεξουδετεροῦντες πᾶσαν ὅθεν δήποτε ἐνδεχομένην ἀντίδρασιν, ἐξετέλεσαν τὴν θεομίσητον αὐτῶν ἀπόφασιν κατὰ τὸ ἀκόλαυθαν στρατηγικώτατον σχέδιον.

Ἡμέρας τινὰς πρὸ τῶν Χριστουγέννων, ὁ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τραγικωτάτης θηριωδίας ὑπὸ τοῦ κομιτάτου ἐπιτραπεὶς βοεβόδας τῆς λυμαινομένης τὸ ἡμέτερον διαμέρισμα ληστανταρτικῆς μικροσυμμορίας (Πίρλεπλη Πέτρε;) εἶχε διαβιβάσει διαταγὴν πρὸς τὰ περίοικα καὶ ἀμιγῶς βουλγαρικὰ χωρία Μπελλοτίνισαν, Λιμπιάχοβαν, Γαϊτανίναν, Λόφτσιαν, Καρὰ-Κιοϊ, Κουμάνιτς καὶ εἴ τι ἕτερον, ὅπως ἕκαστον αὐτῶν ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ ἑτοιμάσῃ καὶ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων ἀποστείλῃ, τις οἶδε ποῦ, ὡρισμένον ἀριθμὸν ἐνόπλων ἀνδρῶν. Ἡ διαταγὴ αὕτη, παρὰ τὴν πολυθρύλλητον βουλγαρικὴν ἐχεμυθίαν, ἐκοινολογήθη μὲν ἐνταῦθα κατ᾽ ἐκείνας τὰς ἡμέρας, πάντως δὲ περιῆλθε καὶ εἰς γνῶσιν τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς, ἀλλ᾽ ὡς ἀδέσποτος καὶ ἀόριστος δὲν ἠξιώθη τῆς δεούσης προσοχῆς, οὐδὲ προὐκάλεσε τὴν λῆψιν ἐκτάκτου τινὸς προληπτικοῦ μέτρου. Διὸ καὶ ἐξετελέσθη ἀκριβέστατα καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσχερείας· διότι κατὰ τὴν ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ἐν τῷ προϋποδεδειγμένῳ τόπῳ συνῆλθον ὑπὲρ τοὺς 300, ὡς βεβαιοῦται, ἐρασιτέχναι κομιτατζῆδες, καὶ ταχθέντες ὑπὸ τὸ γενικὸν πρόσταγμα τοῦ ἀρχιδολοφονικοῦ βοεβόδα, ἔχοντος καὶ ἐπὶ τοῦτο σαλπιγκτὴν (!), ἐξεκίνησαν πρὸς τὸ ταλαίπωρον Ζίρνοβον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἀφίκοντο περὶ τὴν 3ην νυκτερινὴν ὥραν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἰσχυρὰ ἀποσπάσματα κατέλαβον τὰς λεωφόρους τὰς ἀγούσας εἰς Δράμαν, Σέρρας καὶ Νευροκόπον, ἕτερα τοιαῦτα περιέζωσαν τὴν μικρὰν τουρκικὴν συνοικίαν, ἐπὶ πλέον τοποθετηθέντων 5—6 ἀνδρῶν πρὸ ἑκάστης τουρκ. οἰκίας, εἶτα τὸν νεόδμητον σταθμὸν τῆς χωροφυλακῆς, ἐν ᾧ διέμενον 1 δεκανεὺς καὶ 3 χωροφύλακες, ὧν ὁ εἷς βούλγαρος, ἐφεξῆς τὸ φυλακεῖον, ἐν ᾧ εὑρίσκοντο 5—6 στρατιῶται ἔφεδροι Β´ τάξεως (ἰλιαβὲ), καὶ τέλος τὸ πανδοχεῖον (χάνι), ἐν ᾧ κατοικοῦσιν οἱ 8—10 τουρκαλβανοὶ γεφυροποιοὶ, οἱ κτίζοντες τὰς νέας γεφύρας τῆς ἁμαξιτοῦ Δράμας—Νευροκόπου· ἀκολούθως δὲ μία ὁμὰς τῶν αἱμοδιψῶν θηρίων διηυθύνθη καὶ περιέζωσε τὴν ἐν τῇ τουρκικῇ συνοικίᾳ κειμένην οἰκίαν τοῦ ἐξονομαθέντος Ἀγγέλου Ρούντσιου, ὅστις, ἐννοήσας τὸν κίνδυνον, θείᾳ συνάρσει προὔλαβε καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὴν στέγην, διαπεραιωθεὶς δὲ ἀπὸ στέγης εἰς στέγην διεσώθη ἐντὸς τουρκικῆς οἰκίας, λαθὼν τοὺς δολοφόνους. Ἀλλ᾽ οὗτοι εἰσβαλόντες εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν πελωρίου καὶ ἀρειμανίου ἐξ ἐπαγγέλματος κομίτατζη, ἐξυρισμένον μὲν ἔχοντος τὸν πώγωνα, πλὴν τοῦ ἀπαραιτήτου καὶ χαρακτηριστικοῦ ὑπογενείου, καρηκομόωντος δὲ καὶ γυμνὴν πάλλοντος τεραστίαν μάχαιραν, μηδένα δὲ ἕτερον εὑρόντες, εἰ μὴ τὴν οἰκοδέσποιναν, τὴν δύσμορον σύζυγον τοῦ Ἀγγέλου Ρούντσιου Αἰκατερίνην, ταύτην μὲν θανασίμως διὰ μαχαίρας ἐπλήγωσαν, λέγεται δὲ μάλιστα ὅτι τὸ ἀπαίσιον τοῦτο ἔργον τοῦ δημίου ἐξετέλεσεν ὁ προμνημονευθεὶς καννίβαλος, ὅστις ὅμως αὐθωρεὶ ἐπατάχθη ὑπὸ τῆς θείας δίκης, τῆς τόσον ἄλλως μακροθύμου καὶ ἀνεξικάκου, διότι σφαῖρα πυροβόλου ἐκ τῶν κατὰ ἑκατοντάδας συγχρόνως βαλλομένων πρὸς ἐκφοβισμὸν πάντως τῶν πάντων ὑπὸ τοῦ μαινομένου ἐκείνου ἐνόπλου στίφους εὑροῦσα αὐτὸν ἀκριβῶς κατὰ τὸν λαιμὸν, ὡς κεραυνὸς ὑψικόρυφον δρῦν, ἔρριψεν ἐκτάδην αὐτὸν ἄπνουν, τὴν δὲ οἰκίαν διὰ βομβῶν ἐπυρπόλησαν, παρανάλωμα τοῦ πυρὸς γενομένην ἐντὸς μικροῦ μεθ᾽ ἁπάντων τῶν ἐμπεριεχομένων ἐπίπλων καὶ σκευῶν καὶ τοῦ λειψάνου τῆς ἀτυχοῦς οἰκοδεσποίνης, ὅπερ ἀνευρέθη εἶτα ἀπηνθρακωμένον φρικωδῶς, ἐνῷ τὸ ἐτώσιον πτῶμα τοῦ πεσόντος κακούργου οἱ γενναῖοι συμμορῖται αὐτοῦ δὲν κατώρθωσαν μὲν νὰ παραλάβωσι μεθ᾽ ἑαυτῶν, οὐδὲ ν᾽ ἀποκεφαλίσωσιν ἠθέλησαν, ἔσυραν ὅμως ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἀλείψαντες τὸ πρόσωπον αὐτοῦ δι᾽ ἀφθόνου ἰχῶρος πρὸς δύσκολον πάντως ἀναγνώρισιν, μὴ κατορθωθεῖσαν εἰσέτι.

Καθ᾽ ὃν δὲ χρόνον ταῦτα συνέβαινον πρὸ τῆς πυρπολουμένης οἰκίας τοῦ Ἀγγέλου Ρούντσιου, ἑτέρα ὁμὰς κακούργων εἶχε καταλάβει τὴν ἐν τῇ αὐτῇ συνοικίᾳ κειμένην οἰκίαν τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δημητρίου· καὶ τοῦτον μὲν ἑκοῦσα, ἢ ἄκουσα, ἠρκέσθη νὰ πληγώσῃ μόνον, εὐτυχῶς οὐχὶ ἐπικινδύνως, ἄγνωστον δὲ δι᾽ ὁποίου ὅπλου, ἐφόνευσε δὲ διὰ σφαίρας πυροβόλου τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πέτρον, νέον σφριγῶντα καὶ μόλις τὸ 21 ἔτον ἄγοντα, καὶ δύο ἑτέρους συγγενεῖς καὶ γείτονας αὐτοῦ, τὸν Δημήτριον Ἰωάννου, ἐτῶν 38, διὰ σφαίρας ἐπίσης πυροβόλου καὶ τὸν Νικόλαον Παναγῆ, ἐτῶν 60, δι᾽ ἱκανῶν πληγμάτων μαχαίρας. Καὶ ταῦτα μὲν διεπράχθησαν ἐν τῇ εὐαρίθμῳ χριστιανικῇ συνοικίᾳ, τῇ συνεχομένῃ τῇ τουρκικῇ καὶ κειμένῃ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ μεγάλου χειμάρρου, τοῦ διασχίζοντος τὸ Ζίρνοβον εἰς δύο τμήματα· ἐν δὲ τῇ ἀπέναντι συνοικίᾳ, ἐν ᾗ πλεονάζουσιν οἱ σχισματικοὶ, ἑτέρα ὁμὰς δολοφόνων διηυθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν ἑτέρου Δημητρίου Ἰωάννου Ποπόνη, ἐτῶν 55, ὅστις μετὰ τῆς ἑξηκοντούτιδος συζύγου αὐτοῦ Μπεσίρης, προεῖδον μὲν τὸν κίνδυνον καὶ ἐζήτησαν νὰ ἐξέλθωσι τῆς ἑαυτῶν οἰκίας, ὅπως καταφύγωσιν εἰς ἀσφαλέστερόν τι ἄσυλον, μόλις ὅμως ὑπερέβησαν τὸν οὐδὸν τῆς θύρας, συνελήφθησαν οἱ ταλαίπωροι ὑπὸ τῶν αἱμοδιψῶν δημίων, ὑφ ὧν κατεκρεουργήθησον ἀμφότεροι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸ τῆς ἑαυτῶν οἰκίας διὰ πολυαρίθμων πληγμάτων μαχαίρας. Ἐπὶ τρίωρον ὅλον λέγεται ὅτι διήρκεσεν ἡ φρικώδης καὶ τρομερὰ αὕτη τραγῳδία ἐν μέσῳ φοβεροῦ πανδαιμονίου, ἀποτελουμένου ἐκ τῶν συνεχῶς ῥιπτομένων πολλῶν πυροβολισμῶν, ἐκ τῶν ἀγριωτάτων ἰαχῶν τῶν μαινομένων κακούργων, ὀλλύντων πᾶν τὸ προστυχὸν, καὶ τῶν οἰκτίστων οἰμωγῶν τῶν ὀλλυμένων θυμάτων. Ἐν τούτοις ἐν μέσῳ τοῦ ἀποτροπαίου τούτου ὀρυμαγδοῦ, πάνυ εὐκρινῶς ἠκούσθη ἡ στεντορεία φωνὴ τοῦ βοεβόδα, ἢ τινος ὑπασπιστοῦ αὐτοῦ, ἱσταμένου ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψώματος, ὑπερκειμένου τοῦ χωρίου, τοιάδε κραυγάζοντος τουρκιστί: «προσέξατε, ἀδελφοὶ, νὰ μὴ παραλείψητε μηδὲν ἐξ ὅσων ἔχετε διαταχθῆ. Οἱ τοῦρκοι ἂς μὴ φοβῶνται, διότι τὸ ζήτημα εἶνε μεταξὺ βουλγάρων καὶ ἑλλήνων» κ.τ.λ. Λέγεται, ὅτι οἱ ἀκατάπαυστοι πηροβολισμοὶ ἠκούοντο μέχρι Σταρτίστης, ἀπεχούσης μίαν ὥραν Ν. Δ. τοῦ Ζιρνόβου, καὶ ἐχούσης στρατ. σταθμὸν, ἐν ᾧ διαμένουσιν εἷς ὑπολοχαγὸς (γιούζμπαση) καὶ εἷς ἀνθυπολοχαγὸς (μιουλιαζίμης) μετὰ 30—50 στρατιωτῶν, οἵτινες ἡγουμένου τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ ἐζήτησατ τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ ὑπολοχαγοῦ, ὅπως δράμωσιν εἰς Ζίρνοβον, ἀλλ᾽ ἐκεῖνος, φοβούμενος ἴσως τὴν εὐθύνην δι᾽ ἐνέργειαν ἄνευ ἀνωτέρας διαταγῆς, ἠρνήθη νὰ δώσῃ τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν. Μετὰ τρίωρον λοιπὸν ὅλως ἀνενόχλητον καὶ ἀδιατάρακτον ἐνάσκησιν τοῦ εἰδεχθεστέρου καννιβαλισμοῦ ἐν τῷ δυσμοίρῳ Ζιρνόβῳ ἐσάλπισεν ὁ σαλπιγκτὴς τῆς αἱμοβόρου ὀρδῆς, αὕτη δὲ ἐν σώματι, ὡς εἰσέβαλεν, ἐξῆλθε τοῦ χωρίου καὶ διελύθη πρὸς ἐπάνοδον ἑκάστου εἰς τὰ ἴδια καὶ ἑορτασμὸν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως ἐκείνου, δι᾽ ὃν τὸ πλῆθος τῶν Ἀγγέλων πρὸ 1906 ἐτῶν ἐμελῴδει «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» O tempora! O mores! Διαγενομένης τῆς ἀποφράδος νυκτὸς, τῆς ἀναμιμνησκούσης τὸν Σικελικὸν ἑσπερινὸν καὶ τὴν νύκτα τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, τὴν πρωΐαν μόλις ἀναθαρρήσαντες οἱ ἔγκλειστοι χωροφύλακες καὶ στρατιῶται ἐξῆλθον τῶν φυλακείων αὐτῶν, καὶ ἐξακριβώσαντες τὰ διαπραχθέντα τερατουργήματα, ἐτράπησαν πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἰχνῶν, ἀνεκάλυψαν δὲ τοιαῦτα μέχρι 300 ἀνθρώπων καὶ ἑνὸς ἡμιόνου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, τῆς ἀγούσης ἐκ Ζιρνόβου εἰς τὴν τρίωρον ἐκεῖθεν ἀπέχουσαν καὶ ἀμιγῶς βουλγαρικὴν Λιμπιάχοβαν, ἐν ᾗ λέγεται ὑφιστάμενον καὶ τὸ ἰατρεῖον τῶν λησταντάρτων, συγχρόνως δὲ ἀνεῦρον ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τοῦ ἡμιόνου καί τινα φυσίγγια, πεσόντα ἀναμφιβόλως ἐκ τῶν ἐπ᾽ αὐτοῦ κομιζομένων σάκκων, τῶν πλήρων τοιούτων, καὶ μόλις περὶ τὴν 10ην ὥραν μ. μ. τουρκιστὶ, ἔφθασαν ἐνταῦθα κομίζοντες τὴν οἰκτρὰν ἀγγελίαν. Ἐπὶ ταύτῃ λοιπὸν ἀνεχώρησαν ἐσπευσμένως εἰς Ζίρνοβον ὅ,τε ὑποδιοικητὴς καὶ ὁ ἀντεισαγγελεὺς, ὁ ἀνακριτὴς, ὁ Γάλλος ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς, ὁ ἑκατόνταρχος αὐτῆς καὶ ὁ δημαρχιακὸς ἰατρὸς, περὶ τὸ μεσονύκτιον ἀφικόμενοι εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον. Αἱ τῇ ἐπαύριον, δηλ. τῇ 26 λήγοντος, ἐνεργηθεῖσαι ἀνακρίσεις οὐδένα ἐνοχοποίησαν· διὸ καὶ οὐδεμία σύλληψις ἐγένετο. Οἱ δὲ μεταβάντες, ἀρκεσθέντες εἰς τὴν φωτογράφησιν τοῦ πτώματος τοῦ ἀγνώστου κομίτατζη, διενεργηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐγχωρίου καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ ἐρασιτέχνου συναδέλφου αὐτοῦ Ἰβὰν Τοδώρωφ, τοῦ χρηματίσαντος ὁδηγοῦ τοῖς αὐτουργοῖς τοῦ πρὸ τριετίας γνωστοῦ ἀνοσιουργήματος, φυγόντος μετ᾽ ἐκείνων εἰς τὰ ὄρη, καὶ εἶτα δυνηθέντος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια συνεπείᾳ τῆς τελευταίας ἀμνηστίας, ἐπανῆλθον ἐνταῦθα περὶ λύχνων ἀφὰς τῇ 27 λήγοντος, ἐντελῶς ἥσυχοι, ὡς ἐκπληρώσαντες τὸ καθῆκον.

Καὶ ἤδη Παναγιώτατε δέσποτα, μετὰ τὸ β΄ τοῦτο καὶ τρομερώτερον τερατούργημα ἐν τῷ δυστήνῳ Ζιρνόβῳ, κορυφωθείσης, ὡς εἰκὸς, τῆς τρομοκρατίας παρὰ τοῖς τέως ἐν τῷ κρυπτῷ μόνον ἡμετέροις, μόνον ὁ Ὕψιστος δύναται νὰ μεταβάλῃ ἀδοκήτως τὴν κατάστασιν καὶ καταστήσῃ αὐτὴν καὶ αὖθίς ποτε εὐνοϊκὴν πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ ἀναβίωσιν καὶ στερέωσιν τῆς ὀρθοδοξίας ἐν αὐτῷ· ἄλλως τὸ πᾶν τετέλεσται, δὲν θ᾽ ἀπομείνῃ δὲ ἕτερος ὀρθόδοξος ἐκεῖ, εἰμὴ ὁ γηραιὸς ἱερεὺς Στέργιος, ὅστις καίπερ τὰ πάνδεινα ὑφιστάμενος, πρὸ οὐδενὸς κάμπτεται, ἀλλὰ παρρησίᾳ ἑκάστοτε ὁμολογεῖ· «Ὀρθόδοξος ἐγεννήθην, ἱερώθην καὶ θ᾽ ἀποθάνω», καὶ ὅστις, ἐὰν δὲν ὑπέστη μέχρι σήμερον τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν, τοῦτο ὀφείλει εἰς τὸ πολιὸν αὐτοῦ γῆρας καὶ εἰς τὴν ψευδοευλάβειαν τῶν σχισματικῶν, ὧν πολλοὺς ἐβάπτισεν, ἐστεφάνωσε καὶ τὰ λοιπά.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἀσπαζόμενος τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ ὁλοψύχου ἀφοσιώσεως

Ἐν Νευροκόπῳ, τῇ 31 δεκεμβρίου 1906

Τῆς ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι
Παναγιότητος ταπεινὸς καὶ εὐπειθέστατος
ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† ὁ Νευροκοπίου ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΣ.

Γράμμα μητροπολίτου Πρεσπῶν

Παναγιώτατε δέσποτα,

Συνεχίζων τὸ ἄχαρι ἔργον τῆς συμπληρώσεως τοῦ μαρτυρολογίου τῆς ταπεινῆς μου ἐπαρχίας προσέρχομαι εὐσεβάστως ἵνα γνωρίσω τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα τοῦτον μῆνα ὀκτώβριον δύο καὶ πάλιν νέα ἀριθμοῦμεν θύματα ὑπὸ τὰς ἑξῆς συνθήκας.

Ὁ ἐκ Μηλοβίστης, κωμοπόλεως πεντάωρον τοῦ Μοναστηρίου ἀπεχούσης, Εὐάγγελος Λυκούσης, πατὴρ πολυμελεστάτης οἰκογενείας καὶ πιστὸς εἰς τὰ πάτρια, μεταβαίνων συχνάκις εἰς τὰ παρὰ τὴν Πρέσπαν χωρία, ἔνθα τὸν μικρέμπορον ἐπηγγέλλετο, τῇ 22 ὀκτωβρίου περιέπεσεν εἰς τὰ δολοφόνα δίκτυα τοῦ ἀπανθρώπου βουλγαρικοῦ κομιτάτου, οὗτινος ἑστία μία ἐκ τῶν πολλῶν ἐκεῖ ἑδρεύουσα ποικιλαχῶς λυμαίνεται τὸ δεινῶς πάσχον τοῦτο τμῆμα τῆς ἐπαρχίας μου. Μετά τινας ἡμέρας εὑρεθέντος τοῦ ἵππου τοῦ θύματος, ἐξηκριβώθη ὅτι κατακερματίσαντες τὸν ἀτυχῆ Εὐάγγελον οἱ ἄθλιοι τέλεον ἐξηφάνισαν αὐτὸν εἰς τὴν λίμνην, ἐν ἡλικίᾳ 32 μόλις ἐτῶν, βυθίσαντα εἰς δυστυχίαν πολυμελῆ οἰκογένειαν καὶ γονεῖς, ὧν τὸ μόνον στήριγμα ὑπῆρχε.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀργύρη, νέος σφριγῶν καὶ 20 μόνον ἀριθμῶν ἀνοίξεις, μεταβαίνων ἐκ Κρουσόβου εἰς Λάτοβον (βουλγαρικὸν χωρίον) χάριν ἐργασίας, μυστηριωδῶς ἐξηφανίσθη ὑπ' αὐτῶν τῶν θηριωδῶν ἡρώων τῆς ἡμέρας, μηδ' ἴχνος αὐτοῦ φανέντος.

Ὡς φαίνεται ἤδη, Παναγιώτατε, τὰ καταχθόνια ὄργανα τοῦ ἐπαράτου κομιτάτου παντοῦ εἶνε ἐγκατεσπαρμένα παρακολουθοῦντα ἀγρύπνως τὰς κινήσεις τῶν ἡμετέρων φιλησύχων χριστιανῶν, ὧν, ὡς εἰκός, οὐχὶ ἀκίνδυνος καὶ ἀσφαλὴς παρίσταται ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον πρὸς πορισμὸν ἐργασίας μετάβασις, διατελούντων πολλῶν ὡς ἐκ τούτου ἐν ἀναγκαστικῇ ἀπεργίᾳ καὶ πενίᾳ.

Κύριος ἵλεως γένοιτο ἡμῖν.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ βαθυσεβάστως

Ἐν Κρουσόβῳ τῇ 14 Νοεμβρίου 1906.

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος

ταπεινὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† Ὁ Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Γράμμα μητροπλίτου Καστορίας

Παναγιώτατε δέσποτα,

Οἱ τῶν Καστανοχωρίων ἱερεῖς, Παπᾶ Βασίλειος ἐκ Σταρίτσανης καὶ Παπᾶ Νικόλαος ἐκ Δόλιανης ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μαΐου κατέφυγον εἰς Χρούπισταν, μὴ δυνάμενοι ἐπὶ πλέον νὰ ἀνεχθῶσι τὰς καταπιέσεις καὶ φαυλότητας τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν, προσελθόντες δὲ εἰς τὴν ταπεινήν μου Μητρόπολιν ἔδοσαν λίβελλο πίστεως, ἀποσκορακίζοντες τὰς ἀρχάς, ἃς ἡ Ἐξαρχία ἀντιπροσωπεύει καὶ εἶχον ἀναγνωρίσῃ, ὑπείκοντες εἰς τὰ κελεύσματα τῆς σπάθης.

Ἡμέραν τινὰ ἡ ἐκ Σταρίτσανης ὁμογενὴς Ζήτσα μεταβᾶσα εἰς τὴν ἀγορὰν Χρουπίστης συνωμίλησε μετὰ τοῦ ῥηθέντος Παπᾶ Βασιλείου, τοῦτο δὲ ἤρκεσεν ὅπως ὑποστῇ ἡ δυστυχὴς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν. Τῇ 9 λοιπὸν νοεμβρίου ἡ συμμορία τοῦ Τῶμε κατεκερμάτισε κυριολεκτικῶς τὴν δύστηνον καὶ διασκορπίσασα τὰ ἔντερα αὐτῆς ἀνεχώρησεν.

Ὅταν πρὸ τριῶν ἐτῶν τὸ βουλγορικὸν κομιτᾶτον ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν κατὰ τῶν Πατριαρχείων καὶ ἔθηκε τοὺς χριστιανοὺς πρὸ τοῦ διλήμματος ἢ νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν Ἐξαρχίαν ἢ νὰ πέσωσιν ὑπὸ τὴν μάχαιραν τοῦ δημίου, πλεῖστοι ἐκ τῶν ὁμογενῶν κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις πρὸς διάσωσιν τῆς ζωῆς αὐτῶν καὶ τῆς συνειδήσεως.

Πρῶτος μεταξὺ αὐτῶν ἦτον ὁ ἐκ Δρανόβενης τῶν Κουρεστίων ὁμογενὴς Βασίλειος Ἠλία, ἀνὴρ διαπρεπὴς λόγῳ κοινωνικῆς θέσεως, ἀναπτύξεως καὶ φρονήματος. Ὡς ἐξόριστος εὑρισκόμενος ἔκτοτε ἐν Καστορίᾳ ἀπώλεσε κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος δύο ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ τὸν Στογιάννην καὶ Νικόλαον, ἄνδρας ἐνθουσιώδεις καὶ τῶν πατρίων θερμουργοὺς τηρητάς, φονευθέντας ἀνηλεῶς ὑπὸ τῶν βουλγάρων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χωρίου αὐτῶν.

Τῇ 14 τρέχοντος, μαθὼν ὅτι ἀσθενεῖ ἐπιθανατίως ἡ γραῖα μήτηρ του, λαβὼν ἐπ' ὤμων τὸ ὅπλον μετέβη εἰς τὸ χωρίον, ὅπως μηδέποτε ἐπιστρέψῃ. Τῇ 16 εἰσπηδήσασα αἰφνιδίως ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ βουλγαρικὴ συμμορία συνέλαβε ζῶντα πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ δράξηται τοῦ ἑαυτοῦ ὅπλου καὶ μετέφεραν εἰς Ποζδήβισταν, ὅπου ὁ μισθωτὸς τῶν βουλγάρων ὁπλαρχηγὸς Μῆτρος Βλάχος κατεδίκασεν εἰς μαρτυρικώτατον θάνατον. Τῇ 18 δέ, ἡμέραν δευτέραν, ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ὑπὸ φρικώδεις βασάνους, ἀφοῦ ἀπέκοψαν τὴν γλῶσσαν, τὴν ρίνα, τὰ ὦτα, τὰς χεῖρας καὶ ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμούς. Τὰ συντρίμματα τοῦ δυστυχοῦς θύματος μετέφεραν εἰς τὰ ὄρη ὅπως γίνωσι βορὰ τῶν ἀγρίων θηρίων!

Ἀπέναντι τῶν ἀνηκούστων τούτων κακουργημάτων, ἅτινα αἰσχύνεται καὶ ἀναγράφων ὁ ἄνθρωπος, οἱ ὑποστηρικταὶ τῶν ἐκβρασμάτων τοῦ Ἅδου ἐξακολουθοῦσιν ἀκόμη καθ' ἡμῶν νέας καθ' ἑκάστην ἐξυφαίνοντες συκοφαντίας πρὸς ταχυτέραν ἐπίτευξιν τῆς ἐντεῦθεν ἡμῶν ἀπελάσεως, ὅπως μὴ ταράττωμεν τὴν μακαρίαν γαλήνην τῆς συνειδήσεως αὐτῶν, φέροντες εἰς φῶς τὰ σκότια αὐτῶν ἔργα.

Ἐπὶ δὲ τούτοις ὑποδιατελῶ τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος

ταπεινὸς θεράπων καὶ ἐλάχιστος
Ἐν Καστορίᾳ, ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
τῇ 22 δεκεμβρίου 1906

† ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Γράμμα ἕτερον τοῦ αὐτοῦ

Παναγιώτατε δέσποτα,

Ἀφοῦ ἀπηγορεύθη μοι, ὡς γνωστὸν τῇ Ὑμετέρᾳ θειοτάτῃ καὶ προσκυνητῇ μοι Παναγιότητι, ἡ περιοδεία ἀνὰ τὴν ταπεινὴν ἐπαρχίαν μου, ἠναγκάσθην νὰ ἀποστείλω τὸν πρωτοσύγκελλον μετὰ τοῦ διακόνου μου εἰς Κλεισούραν χάριν τῶν ὑποθέσεων τῶν χριστιανῶν καὶ πρὸς εἴσπραξιν τῆς ἐπιχορηγήσεως. Ὁ μουδίρης Κλεισούρας. λαβὼν διαταγὴν παρὰ τοῦ καϊμακάμη, ἀνεκοίνωσε τῷ πρωτοσυγκέλλῳ ὅτι ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Καστορίαν. Ἀλλ' ὁ πρωτοσύγκελλός μου διελθὼν διὰ Κομανιτσόβου εἰς Γκορέντσην μοὶ διεβίβασε δι' ἐπιστολῆς τὴν διαταγὴν τοῦ καϊμακάμη, καὶ πρὸς ἐξοικονόμησιν καὶ τῆς περιστάσεως ταύτης μετεκάλεσε αὐτὸν αὐθημερὸν εἰς Καστορίαν.

Τοιουτοτρόπως εἴμεθα, Παναγιώτατε, περιωρισμένοι ἐντὸς τῶν τειχῶν Καστορίας ἄνευ ἀπολύτως οὐδεμιᾶς ἀφορμῆς, ὁ δὲ καϊμακάμης ἐξακολουθεῖ πυρετωδῶς ἐργαζόμενος πρὸς ἐξευτελισμὸν παντελῆ τοῦ γοήτρου καὶ τῶν συμφερόντων ἡμῶν.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, κατασπαζόμενος τὴν παναγίαν δεξιὰν τῆς ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος, ὑποδιατελῶ

Ἐν Καστορίᾳ, ταπεινὸς θεράπων καὶ ἐλάχιστος
τῇ 29 δεκεμβρίου 1 06 ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Γράμμα ἕτερον τοῦ αὐτοῦ

(ἀχρονολόγητον)

Παναγιώτατε δέσποτα,

Πιστεύω ὅτι ἐγκαίρως ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος ἡ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5 δεκεμβρίου ἔκθεσις τῆς ἐμῆς ταπεινότητος, δι' ἧς ἐδήλουν Αὐτῇ ὅτι ἀπηγορεύθη μοι ἄνευ οὐδενὸς λόγου ἡ εἰς τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας μου ἀνέκαθεν τεθεσπισμένη περιοδεία. Σήμερον εὑρίσκομαι εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν ὅπως ἀναγγείλω Αὐτῇ ὅτι ἀπροσδοκήτως καὶ ἄνευ ἀπολύτως οὐδεμιᾶς ἀφορμῆς ἀπεκλείσθην καὶ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Τῇ 2 μηνὸς τρέχοντος προσκληθεὶς κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν ὑπὸ τῶν κατοίκων Μαυρόβου, χωρίου κατοικοικουμένου ὑπὸ ὀρθοδόξων καὶ ὀθωμανῶν, τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἀπέχοντος τῆς Καστορίας ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ὄχθης τῆς λίμνης, μετέβην δι' ἀκατίου εἰς τὸ χωρίον πρὸς τὸ ἑσπέρας καὶ τῇ ἐπαύριον ἐλειτούργησα. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον εἷς ἀστυνόμος καὶ εἷς χωροφύλαξ μὲ προφορικὴν δήλωσιν τοῦ ὑποδιοικητοῦ Καστορίας νὰ ἐπιστρέψω εἰς Καστορίαν, διότι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξέρχωμαι τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους λίαν νομοταγῶς προσενεχθεὶς ἐδήλωσα ὅτι εὐχαρίστως θὰ συμμορφωθῶ πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τῆς Σ. Κυβερνήσεως παρακαλῶ δὲ νὰ ἀποσταλῇ ἐπισήμως ἡ δήλωσις αὕτη. Καὶ οἱ μὲν κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι ἀνεχώρησαν διὰ Καστορίαν, ἐγὼ δὲ μετέβην κατὰ τὴν τάξιν εἰς τὸ 10 λεπτὰ τῆς ὥρας ἀπέχον παραλίμνειον ἐπίσης χωρίον Λήτσιτσαν, ὑπὸ ὀρθοδόξων καὶ ὀθωμανῶν κατοικούμενον, καὶ ἀφοῦ ἐλειτούργησα τῇ ἐπαύριον, βλέπων ὅτι δὲν ἦλθε γραπτὴ δήλωσις τοῦ ὑποδιοικητοῦ, ἐνόμισα φρόνιμον νὰ ἀνακόψω τὴν εἰς Κλεισούραν μετάβασίν μου, ὅπου ὁ λαὸς ὁλόκληρος μὲ ἀνέμενε τὴν ἑσπέραν ἐκείνην κατὰ τὴν ἀρχαιοπαράδοτον τάξιν, καὶ δι' ἀκατίου ἐπιστρέψας εἰς Καστορίαν τῇ 4ῃ δεκεμβρίου, ἔσπευσα νὰ γράψω τῇ Ὑμετέρᾳ θειοτάτῃ Παναγιότητι, ζητῶν ὁδηγίας περὶ τοῦ πρακτέου. Τῇ 6ῃ δεκεμβρίου λαμβάνω τὸ ἐσώκλειστον τηλεγράφημα τοῦ ἐξοχωτάτου ἐπιθεωρητοῦ Χιλμῆ πασᾶ, δι' οὗ καταφαίνεται ὅτι ὁ καϊμακάμης ἐτηλεγράφησεν ὅτι ἐγὼ ἐξακολουθῶ νὰ περιφέρωμαι τὰ χωρία, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐπιθεωρητὴς συνιστᾷ ἐν τῷ τηλεγραφήματι κατηγορηματικῶς νὰ ἐπιστρέψω ἀμέσως εἰς Καστορίαν, ἐνῶ ἤδη πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχον ἐπιστρέψῃ καίτοι δὲν μοὶ ἀνεκοινώθη, ὡς ἀπῄτησα, ἐπισήμως ἡ ἀπαγόρευσις. Εἰς τὸ τηλεγράφημα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ[*] ἀπήντησα διὰ τακριρίου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15 δεκεμβρίου, δηλῶν νομοταγῶς ὅτι συμμορφούμενος πρὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ παρῃτήθην τῆς ἐτησίας περιοδείας, παρακαλῶν δὲ ὅπως ἐπιτραπῇ μοι νὰ μεταβῶ μεθ' ἑνὸς ἀστυνόμου εἰς τὴν κωμόπολιν Κλεισοῦραν ἕδραν μουδίρου καὶ εἰς τὸ ὑπὸ ὀθωμανῶν καὶ ὀρθοδόξων οἰκούμενα χωρία Κομανίτσοβον καὶ Γκορέντσην. Πρὶν φθάσῃ τὸ τακρίριόν μου εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, τῇ 16ῃ δεκεμβρίου ἐλθὼν ὁ χριστιανὸς μουαβίνης τῆς Καστορίας μοὶ ἀνεκοίνωσεν ἐκ μέρους τοῦ διοικητοῦ ὅτι εἶμαι ἀποκεκλεισμένος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ ἑπομένως ὅτι δὲν πρέπει νὰ μεταβῶ εἰς τὸ δικαστήριον κατὰ τὴν προσδιωρισμένη ὥραν

Τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο καὶ ἀδικαιολόγητον διάβημα τῆς ἀρχῆς δὲν δύναμαι, Παναγιώτατε, μέχρι τῆς ὥρας ταύτης νὰ ἐξηγήσω, διότι οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔδωκα ἀφορμὴν εἰς τοῦτο ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ὑπεχώρησα, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, εἰς πάσας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν περιστάσεων, φαίνεται ὅμως ὅτι συστηματικὴ καὶ πολυχρόνιος ἐργασία ἐκ μέρους πολλῶν κατώρθωσε νὰ ἐπιφέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Ἐν πρώτοις ὁ ὑποδιοικητὴς Καστορίας, ἀπὸ ἑνὸς ἔτους καὶ πλέον ἀφικόμενος εἰς Καστορίαν, διάκειται λίαν εὐμενῶς πρὸς τοὺς σχισματικοὺς δι' οὓς οὗτος γνωρίζει λόγους, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τῆς ἐγκαταστάσεως ἢ τοὐλάχιστον τῆς σιωπηρᾶς ἀνοχῆς βουλγαροδιδασκάλων εἰς χωρία ὀρθόδοξα ὡς Γκαμπρές, Μανιάκους, Βαμπέλι, Στάτιτσαν καὶ ἀλλαχοῦ.

Ὁ ἐνταῦθα ἐγκατεστημένος Ἰταλὸς λοχαγὸς τῆς χωροφυλακῆς κ. Μανέρας εἶναι κεκηρυγμένος ἐχθρὸς τῶν συμφερόντων ἡμῶν, δὲν ἦτο δὲ ποτὲ δυνατὸν ἡ Ἐξαρχία νὰ εὕρῃ φανατικώτερον πράκτορα τῶν συμφερόντων αὐτῆς. Κατὰ μῆνα νοέμβριον μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν· μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν δὲ ἔσπευσα νὰ ἐπισκεφθῶ αὐτὸν κατ' οἶκον, ἀλλ' οὗτος, καίπερ γείτων τῆς Μητροπόλεως, δὲν ἀπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν παρὰ μετὰ 25 ἡμέρας τ. ἔ. ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἔφθασεν ὁ ἐκ τοῦ συμβουλίου ἀποκλεισμός μου· ἐκ τοῦ ὁποίου εἰκάζω ὅτι πρὸ ἡμερῶν ὁ ῥηθεὶς κύριος ἀνέμενε τὴν διαταγήν· ἡ εἰκασία δὲ αὕτη ἐνισχύεται ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ συνομιλίας, καθ' ἣν εὐηρεστήθη νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς ἐμὲ ὅτι ἔφθασεν εἰς **Κωνσταντινούπολιν** ἐπιστολὴ ἐκ Καστορίας ἀνώνυμος πρὸς τὸν ἐξοχ. πρεσβευτὴν καταγγέλλουσά με ὅτι δῆθεν ἐσχάτως ἐκήρυξα ἐπ' ἐκκλησίας νὰ μὴ ἀναμένωσιν οἱ χριστιανοὶ ἀγαθόν τι παρὰ τῶν εὐρωπαίων, οἵτινες εἶναι ἐχθροὶ ἡμῶν, πρᾶγμα ὅλως ψευδές, διότι φοβηθεὶς ἐκ τῆς κατὰ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Πελαγονίας συκοφαντίας ἠναγκάσθην ἀπὸ τῆς παρελθούσης Μ. παρασκευῆς νὰ παύσω καθ' ὁλοκληρίαν τὰ ἐπ' ἐκκλησίας κηρύγματά μου.

Αἱ συκοφαντίαι τῶν βουλγάρων ὡς καὶ τῶν ἐνταῦθα ἀντιπροσώπων τῶν Μ. Δυνάμεων τῶν εὐνοϊκῶς διακειμένων πρὸς αὐτοὺς ἐξακολουθοῦσιν ἐξαπατῶσαι τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτάς. Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ρωσσίας κ. Ζηνόβιεφ ἔμαθον ὅτι διεμαρτυρήθη πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα διότι ἐφωτογραφήθην μετ' ὀθωμανῶν, ὡς διεφώτισεν αὐτὸν ὁ τοῦ γνωστοῦ φυλλαδίου συγγραφεὺς Bojan, ὅστις εἶναι ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐξαρχίας· καὶ ὅμως ἡ φωτογραφία ἐκείνη, εἰς ἣν παρίστανται ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς τῶν ἑλληνοτουρκικῶν συνόρων, ὁ καϊμακάμης Καστορίας καί τινες ἄλλαι κυβερνητικαὶ ἀρχαί, ἐλήφθη ἔξωθεν τοῦ διοικητηρίου Καστορίας τὴν ἡμέραν τῆς ἀναρρήσεως τῆς Α. Μεγαλειότητος κατ' ἐπίμονον ἀπαίτησιν τῶν ἀρχῶν, ἣν ἐστάθη ἀδύνατον νὰ ἀποκρούσω. Οὐδὲν νομίζω τούτου ἁπλούστερον καὶ ἀβλαβές, καὶ ὅμως γνωρίζει ἡ Ὑμετέρα προσκυνητή μοι Παναγιότης πόσον αἰσχρῶς διεστράφη τὸ γεγονός.

Κατὰ τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ διαμονήν μου, φονευθέντος τοῦ ἐκ Κορυτσᾶς Σπύρου Κωστούρη, θεωρουμένου ὡς ἠθικοῦ αὐτουργοῦ τῆς δολοφονίας τοῦ ἀειμνήστου Κορυτσᾶς, ὁ Χιλμῆ πασᾶς μοὶ ἀνεκοίνωσεν ὅτι δῆθεν πρὶν ἢ ἐκπνεύσῃ ἐδήλωσεν ὅτι ἐπίτηδες μετέβην εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ ὅτι εἶμαι συνένοχος εἰς τὸν φόνον του. Συγχρόνως ἐν Καστορίᾳ κατὰ τὸ χωρίον Κλοντορόπη ἐφονεύθησαν 4 βούλγαροι, ὁ δὲ καϊμακάμης Καστορίας εἶπεν ὅτι ἐπίτηδες ἀνεχώρησα εἰς Θεσσαλονίκην ὅπως μὴ εὑρεθῶ εἰς τὸν φόνον αὐτῶν.

Ἐνώπιον τοιαύτης τινος καταστάσεως, ἥτις ἀποτελεῖ αὐτόχρημα διωγμὸν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπορεῖ τις τῇ ἀληθείᾳ τί πρέπει νὰ πράξῃ. Ἔγκλειστοι οὕτως ὡς ἐξόριστοι ἐντὸς τῶν τειχῶν Καστορίας, μακρὰν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ὅπου ἠδυνάμεθα νὰ προστατεύωμεν τὰ συμφέροντα τῶν χριστιανῶν μας, ἀναμένομεν πλέον νὰ ἴδωμεν καὶ ἐν

---

[*] Τὸ τηλεγράφημα ἔχει κατὰ μετάφρασιν οὕτως:

« (Κατεπεῖγον) Διὰ τοῦ καϊμακάμη Καστορίας. Τῷ κυρίῳ Γερμανῷ μητροπολίτῃ Καστορίας. — Ἐπειδὴ οὐδαμῶς εἶναι κατάλληλον καὶ θεμιτὸν νὰ περιφέρησθε κατ' αὐτὰς εἰς τὰ χωρία, συνιστῶ φιλικῶς καὶ ὁριστικῶς νὰ ἐπιστρέψητε παραυτα εἰς Καστορίαν. Τῇ 6 δεκεμβρίου 1322 (1906). **Ὁ γενικὸς ἐπόπτης Χουσεῒν Χιλμῆ».**

Μακεδονίᾳ, ὡς ἐγένετο ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ, ἐγκαθισταμένους ἴσως μετ' οὐ πολὺ εἰς τὰ σκηνώματα ἡμῶν βουλγάρους μητροπολίτας, ὅπως κληρονομήσωσι καὶ τὰ τελευταῖα λείψανα τῆς τε θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως. Ἵλεως γένοιτο ἡμῖν Κύριος ὁ Θεός.

Κατασπαζόμενος δ' ἐπὶ τούτοις κ.τ.λ.

ταπεινὸς θεράπων καὶ ἐλάχιστος ἐν Χῷ ἀδελφὸς

† Ὁ Καστορίας ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Γράμμα τοῦ ἐν Φιλιπποπόλει ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου.

Παναγιώτατε δέσποτα

Παρὰ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πρὸς τοὺς ὑφ' ἡμῶν ἀποσταλέντας εἰς Σοφίαν ἀντιπροσώπους, περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν ὁποίων τῇ 2 λήξαντος δεκεμβρίου ἔγραψα τῇ Ὑμετ. θειοτάτῃ Παναγιότητι ἐκτενῶς, ὅτι τὸ ζήτημα τῶν ἁρπαγεισῶν ἐν Φιλιππουπόλει, Παζαρτζηκίῳ, Πρειστερᾷ καὶ Κουκλαίνῃ ἐκκλησιῶν θὰ ἐλύετο πρὸ τῶν ἑορτῶν τῆς ἀπολυτρώσεως, παρά, λέγω, τὰς ὑπουργικὰς διαβεβαιώσεις καὶ τὰς εὐρέως ἐνταῦθα κυκλοφορησάσας περὶ της ἐπιστροφῆς τινῶν τοὐλάχιστον ἐκ τῶν ἁρπαγεισῶν ἐκκλησιῶν διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἡμῶν ἀνάγκας ἕνεκα τῶν μεγάλων ἑορτῶν, διήλθομεν φεῦ! καὶ διερχόμεθα τὰς ἁγίας ἡμέρας ἄνευ εὐκτηρίου οἴκου.

Ἡ ἐπὶ τούτῳ θλῖψις τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν εἶνε ἄφατος. Τὸ ρεῦμα τοῦ ἐκπατρισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἕνεκα τῶν κυκλοφορησασῶν φημῶν περὶ βελτιώσεως τῆς ἀφορήτου καταστάσεως καὶ τοῦ βαρέως χειμῶνος εἶχε κατά τι περιορισθῇ, ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῶν Χριστουγέννων ἤρξατο καὶ αὖθις ὀγκούμενον. Μέχρι σήμερον ἐκ μὲν τῆς Φιλιππουπόλεως ἐξεπατρίσθησαν 300 οἰκογένειαι, ἐκ δὲ τῆς Στενημάχου 320, ἐκ Βοδενῶν, χωρίου παρὰ τὴν Φιλιππούπολιν, 30 οἰκογένειαι, ἐκ Κουκλαίνης, χωρίου ἐπίσης παρὰ τὴν Φιλιππούπολιν κειμένου ἔνθα ἡρπάγησαν καὶ αἱ τρεῖς ἐκκλησίαι, ἑτοιμάζονται πρὸς ἐκπατρισμὸν 100 οἰκογένειαι. Ἐκ τοῦ χωρίου Σιναπλῆ, τοῦ τμήματος Καβακλῆ, πρὸ ὀλίγου ἀνεχώρησαν διὰ τῆς μεθορίου γραμμῆς 60 οἰκογένειαι, μὴ δυνάμεναι ν' ἀνέχωνται ἐν μέσῳ αὐτῶν τὴν παρουσίαν τοῦ ἐχθροῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐθνότητος αὐτῶν τοῦ βουλγάρου διδασκάλου. Ἐκ τῶν λοιπῶν χωρίων τοῦ τμήματος Καβακλῆ δὲν ἔχω ἔτι ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκπατρισθεισῶν οἰκογενειῶν· καθόσον ἡ συγκοινωνία ἕνεκα τῆς χιόνος καὶ τῆς ἀπεργίας τῶν ὑπαλλήλων τῶν σιδηροδρόμων σχεδὸν διεκόπη.

Ἀπὸ τῆς χθὲς ἤρξατο ἡ λειτουργία τῆς λεηλατηθείσης τῇ 16 ἰουλίου καὶ τῇ 2 νοεμβρίου ἁρπαγείσης Μαρασλείου σχολῆς, ἐν ᾗ ἐτοποθετήθησαν τάξεις τινὲς τῆς ἀστικῆς σχολῆς τοῦ ἐνταῦθα βουλγαρικοῦ γυμνασίου.

Ἵνα δὲ ἴδῃ ἡ Ὑμετέρα θειοτάτη Παναγιότης τὸν βαθμὸν τῆς φιλαληθείας τῶν κυβερνητῶν τῆς Βουλγαρίας, παραθέτω ὧδε αὐτολεξεὶ τὸ κείμενον τῆς ἐκθέσεως, ἣν ὁ νομάρχης Φιλιππουπόλεως περὶ αὐτῆς ἀπηύθυνε τῷ ὑπουργῷ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ οὗτος τῷ ὑπουργῷ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐξωτερικῶν, ἧς ἀντίγραφον ὁ δεύτερος διεβίβασεν εἰς Ὀδησσὸν τῷ ἱδρυτῇ αὐτῆς κ. Μαρασλῇ.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔκθεσις τοῦ νομάρχου Φιλιππουπόλεως ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἐξ ἐπισήμου ἐκθέσεως τοῦ διοικητοῦ Φιλιππουπόλεως καταφαίνεται, ὅτι, προκειμενου περὶ τοῦ κτιρίου τοῦ κ. Μαρασλῆ, ὅπερ ἐχρησίμευε μέχρι τοῦδε ὡς χῶρος διὰ τὸ ἑλληνικὸν γυμνάσιον, δὲν ἐγένετο σφετερισμός. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἐπεσκεύασέ πως τὸ κτίριον, ὅπως ἐπὶ τοῦ παρόντος τοποθετηθῶσιν ἐν αὐτῷ τάξεις τινὲς τῶν πρωτοβαθμίων σχολείων ἐν αἷς διδάσκονται ἐπίσης καὶ ἑλληνόπαιδες, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους ἐφηρμόσθη ἡ 10 § τοῦ περὶ δημοσίας ἐκπαιδεύσεως νόμου καθ' ὅλην τὴν ἡγεμονίαν. Εὐθὺς ὡς ἡ ἑλληνικὴ κοινότης θὰ εἶνε εἰς κατάστασιν καὶ θὰ θελήσῃ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς νομικὰς διατάξεις τῶν περὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως ἰδιωτικῶν σχολῶν δύναται αὕτη καὶ πάλιν νὰ χρησιμοποιῇ τὸ αὐτὸ κτίριον. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα τὸ κτίριον τοῦ κ. Μαρασλῆ ἐξυπηρετεῖ πάντοτε τὸν αὐτὸν σκοπόν, δι' ὃν προώρισται εἶνε δηλαδὴ ἵδρυμα ἐκπαιδευτικὸν ἐν ᾧ, τὰ τέκνα τῶν κατοίκων τῆς Πλόβδιφ, βουλγαρόπαιδες καὶ ἑλληνόπαιδες, κτῶνται τὴν πρωτοβάθμιον μόρφωσιν».

Ἐπὶ τούτοις ἀσπαζόμενος τὴν ἁγίαν δεξιὰν τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος

διατελῶ Αὐτῆς ταπεινὸς θεράπων

Ἐν Φιλιππουπόλει τῇ 3 ἰανουαρίου 1907

Ὁ τοῦ ἁγίου Φιλιππουπόλεως Ἐπίτροπος

Ἀρχιμανδρίτης ΦΩΤΙΟΣ

Γράμμα μητροπολίτου Κορυτσᾶς

Παναγιώτατε δέσποτα.

Ἀναβαλλόμενοι ἔτι διὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐνταῦθα καταστάσεως ἀκαθορίστου ἔτι καὶ νεφελώδους, κρισιμωτάτης δέ, ὡς ἀπὸ 10 δεκεμβρίου συλληφθέντων κ.ἱ κρατηθέντων μετὰ καὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου Οἰκονόμου κ. Παπᾶ Πέτρου πολλῶν πολιτῶν ἐπὶ κατηγορίᾳ διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως κατὰ τὴν ἀπὸ Πλιάσης, 12 ἰουνίου 1906, ἐπιστροφὴν καὶ διάσωσιν τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου ἐπακολουθησάσης ὡς λέγεται θορυβώδους διαδηλώσεως, ἀναφέρομαι τό γε νῦν εἰς τὸ περὶ παρεδρείας ἐν τῇ διοικήσει δικαίωμα, ἀναστελλόμενον κατὰ τὸ λέγειν τοῦ ἐνταῦθα ἐξοχωτάτου διοικητοῦ Φεΐζῆ βέη, διὰ προηγηθείσης γενικῆς ἐν Μακεδονίᾳ κυβερνητικῆς διαταγῆς. Παρατηρήσαντος ὅμως ἐμοῦ ὅτι ἡ γενικὴ αὕτη διαταγὴ ἀφορᾷ βεβαίως εἰς ἐνίους ἐνδεδειγμένους τῶν μητροπολιτῶν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸν μητροπολίτην Κορυτσᾶς, ὁ διοικητὴς εὐηρεστήθη νὰ μοι διαβεβαιώσῃ ὅτι ἔγραψε περὶ τοῦ ζητήματος ἁρμοδίως ζητῶν ὁδηγίας. Ἀλλ' ἵνα μὴ βραδύνῃ ἡ ὑπόθεσις ἐπὶ προφανεῖ ἀπωλείᾳ δικαιωμάτων ἐπισήμων καὶ ἀνεγνωρισμένων προνομιῶν, σκανδαλισθῇ δὲ περιπλέον καὶ ὁ ἐνταῦθα πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος ταῖς σεπταῖς βουλαῖς τοῦ Μεγαλειοτάτου Ἄνακτος λαός, ἱκετεύεται θερμῶς ἡ Ὑμετέρα θειοτάτη Παναγιότης ἵνα ἐγκαίρως εὐαρεστηθεῖσα διατάξῃ περὶ τούτου τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐφ' ᾧ ἐξαιτούμενος τὰς σεπτὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, κατασπάζομαι τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν βαθυσεβάστως καὶ διατελῶ

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 29 δεκεμβρίου 1906

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος
ταπεινὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ὁ Κορυτσᾶς ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ.

Γράμμα μητροπολίτου Γρεβενῶν

Παναγιώτατε

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς δεκεμβρίου εἰς τὸ χωρίον Βάρεσι τῆς ἐμῆς παροικίας, ἀποτελούμενον ἐκ 40 περίπου οἰκογενειῶν καὶ ὂν τὸ κέντρον τριάκοντα ἄλλων χωρίων, πάντων ἐντελῶς ἑλληνοφώνων, μηδὲ τοῦ ῥηθέντος χωρίου ἐξαιρουμένου, χωροφύλακες, ἀνωτέρᾳ ἐντολῇ, συνέλεγον τοὺς προκριτωτέρους τῶν χωρικῶν ὡς θετικῶς αὐτόθεν πληροφοροῦσί με ὡδήγησαν εἰς Γρεβενὰ πρὸς φυλάκισιν. Καὶ λόγος μὲν καὶ πρόφασις τῆς πράξεως ἐφέρετο ὅτι δῆθεν ὅπλα καὶ φυσίγγια ὑπῆρχον ἐν τῷ εἰρημένῳ χωρίῳ, ἡ δὲ πραγματικὴ αἰτία εἶναι ὅτι πρὸ δύο ἀκριβῶς ἐτῶν οἱ πρόκριτοι τοῦ ῥηθέντος χωρίου ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἶχον στέρξῃ ὡς ὅλως ἑλληνόφωνοι νὰ ἐγκαθιδρυθῇ ῥουμανοδιδάσκαλος ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῶν. Ἔπρεπε λοιπὸν καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἵνα φόβος καὶ τρόμος καταλάβῃ καὶ τοὺς πέριξ χωρικούς, νὰ συμβῇ ἡ πρᾶξις, ἥτις, καὶ φυσίγγια ἐὰν εὑρίσκοντο κεκρυμμένα, πάλιν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπετρέπετο, πολλῷ μᾶλλον, ἀφοῦ, ὡς θετικώτατα ἐπληροφορήθην, οὔτε ἴχνος φυσιγγίου ἀνεκαλύφθη, τῶν χωρικῶν τοῦ ῥηθέντος χωρίου διακρινομένων διὰ τὸ ὑπεράγαν εἰρηνόφιλον τοῦ χαρακτῆρος.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς ἐπίσης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς οἱ προκριτώτεροι τῶν Γρεβενῶν καὶ τῆς ὅλης παροικίας μου ἀξιότιμοι κύριοι Νικόλαος Κουσίδης ἐφοροταμίας καὶ Γεώργιος Μπούσιος δημογέρων, ἐκ τῶν ἐντιμοτάτων ἐμπόρων, ῥίπτονται εἰς τὰς ἐν Γρεβενοῖς φυλακάς, ὡς ἔσχατοι κακοῦργοι, λόγῳ μέν, ὅτι ἐξάπτουσι τὰ φυλετικὰ πάθη, πράγματι δὲ διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐδέχοντο εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ὡς κανονικὸν ἐφημέριον ῥουμουνίζοντα καθῃρημένον ὑπὸ τοῦ σεπτοῦ Πατριαρχείου ἡμῶν ἱερέα, καίτοι μεγαθύμως ὑπεδεικνύετο αὐτοῖς, ὅτι ἠδύναντο πλὴν τοῦ καθῃρημένου νὰ ἔχωσι καὶ τὸν ὀρθόδοξον ἱερέα. Ἐπειδὴ ἡ κατηγορία ἡ πρώτη ὅτι ἐξάπτουσι φελετικὰ πάθη καὶ αὐτοῖς τοῖς κατηγόροις ἐφαίνετο ἀφῃρημένη, προσετέθη τὸ κοινότατον πλέον ἐπιχείρημα ὅτι ἔγγραφον, ἐνοχοποιοῦν αὐτούς, εὑρέθη καθ' ὁδόν, μεταξὺ Κοζάνης καὶ Καϊλάρ, τουρκικῆς κωμοπόλεως, εἰς δύο ἡμερῶν ἀπόστασιν μακρὰν τῶν Γρεβενῶν εὑρισκομένης. Ἡ δὲ ἀπορία διατί τόσον μακρὰν νὰ εὑρεθῇ τὸ ἔγγραφον τοῦτο λύεται καθ' ὅσον ἔπρεπε νὰ μεταφέρωσιν ἐκ Γρεβενῶν εἰς τὴν μουσουλμανικὴν κωμόπολιν Καϊλάρ, ἔνθα μετεφέρθησαν ὡς ἔσχατοι κακοῦργοι πράγματι ἐκ Γρεβενῶν ἀκριβῶς τῇ 25 δεκεμβρίου, ἵνα ἡ ἡμέρα τῆς παγκοίνου χαρᾶς τῶν ὀρθοδόξων μεταβληθῇ εἰς ἡμέραν θρήνων καὶ κοπετῶν, φανερῶν τε καὶ ἀφανῶν, ἐν Γρεβενοῖς καὶ μετεφέρθησαν ἐν φοβερᾷ κακοκαιρίᾳ καὶ χιονοστροβίλῳ.

Παναγιώτατε. Διὰ τῶν ῥηθεισῶν πράξεων καὶ ἐν τῇ ἐμῇ ἐπαρχίᾳ, ὧν τὸ ἐλατήριον τυγχάνει οὐχὶ ὑπόνοια περὶ ἀνταρτικοῦ δῆθεν κινήματος, διότι ὁ ἀγὼν τῶν ἡμετέρων ὀρθοδόξων εἶνε ἡ φυσικωτάτη καὶ λογικωτάτη ἄμυνα κατὰ τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου καὶ τῆς ὑπούλου ῥουμουν. προπαγάνδας, οὐδόλως δὲ κατα τοῦ καθεστῶτος, ὡς πλειστάκις ἐλέχθη, δεικνύεται ἡλίου φαεινότερον, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν διωγμῷ. Τῇ Ὑμετ. θειοτάτῃ Παναγιότητι καὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ ἐναπόκειται τὰ σύντονα ἐπὶ τούτῳ μέτρα.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ βαθυσεβάστως

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 4 ἰανουαρίου 1907
προθυμότατος
† Ὁ Γρεβενῶν ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ